

Handläggare: Kerstin Henningsson
Telefon: 08-508 23 016

Till
Hägersten-Liljeholmens
stadsdelsnämnd 2011-09-29

Plan för Stockholms bibliotek 2011-2015

Yttrande till kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

1. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som sitt svar på remissen till kommunstyrelsen.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Maria Mannerholm
stadsdelsdirektör

Lars Wennberg
avdelningschef

Sammanfattning

Biblioteksplanen är ett stadsövergripande styrdokument som anger ramar och riktning för den samlade biblioteksverksamheten i staden. Förvaltningen lyfter bland annat fram att i takt med att staden växer ökar även behoven av fler bibliotek. Hägersten-Liljeholmen är en av Stockholms snabbast växande stadsdelar. Många av dem som flyttar hit är barnfamiljer. Kultur är viktigt för barns och ungdomars lärande. Liljeholmsområdet utpekas i översiktsplanen som ett av Stockholms stadsutvecklingsområden. Här kommer nya bostäder och arbetsplatser att byggas för drygt 8 000 boende och nästan lika många arbetande. Liljeholmen är också en av stadens stora trafikknutpunkter med tunnelbana, bussterminal och tvärbana. Förvaltningen ser därför gärna att ett kulturcentrum med bibliotek inrättas i Liljeholmen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom administrativa avdelningen i samråd med samhällsplaneringsavdelningen, avdelningen för social omsorg, avdelningen för personalfrågor och utförare inom äldreomsorg samt förskoleavdelningen. De fackliga organisationerna informeras i samverkansgruppen 13 september och i förvaltningsgruppen 20 september 2011.

Bakgrund

Stadsdelsnämnden har fått "Förslag till strategisk plan för bibliotek i Stockholms stad 2011-2015" för yttrande. Biblioteksplanen är ett stadsövergripande styrdokument som anger ramar och inriktning för den samlade biblioteksverksamheten i staden. De nämnder som ansvarar för biblioteksverksamhet ska använda planen som ett riktmärke vid beslutsfattande i biblioteksrelaterade frågor. Biblioteksplanen är utgångspunkt för respektive förvaltnings verksamhetsplanering avseende biblioteksverksamhet.

Att kommunerna ska anta planer för biblioteksverksamheterna är reglerat i bibliotekslagen. Bibliotekslagen anger ramarna för bibliotekens verksamhet. Där framgår att varje kommun ska ha folkbibliotek till främjande av intresse för läsning och litteratur, information, upplysning och utbildning samt kulturell verksamhet i övrigt. Folkbiblioteken ska verka för att databaserad information görs tillgänglig för alla. Vidare anger lagen att folk- och skolbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt funktionshindrade samt invandrare och andra minoriteter. Detta ska bland annat ske genom att erbjuda litteratur på andra språk än svenska och i former särskilt anpassade till dessa gruppers behov. Folk- och skolbiblioteken ska även ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar genom att erbjuda böcker, informationsteknik och andra medier anpassade till deras behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning.

Ärendet

Planen för Stockholms bibliotek 2011-2015 lyfter fram många viktiga aspekter.

- Biblioteken ska uppmuntra till ökat läsande och fler boklån
- Biblioteken ska nå fler besöks- och användargrupper
- Biblioteken ska spela roll för ökad digital delaktighet i samhället
- Biblioteken ska utveckla och sprida kunskap och använda senaste tekniken för kommunikation, läsning och lärande
- Biblioteken ska utveckla fler samarbetsformer

Biblioteksplanen anger visioner för framtidens bibliotek som ska vara anpassade för alla, oavsett ålder, språk, funktionsnedsättning, utbildning eller ekonomi. Det överordnade syftet är att biblioteken ska bidra till läslust och lärande.

Stockholmarnas behov och drömmar, deras vilja att lära och vara delaktiga, ska vara utgångspunkten för bibliotekens verksamhet. Värdeord som lyfts fram är välkomnande, angeläget, tillgängligt, synligt och samtida.

Böckerna är bibliotekets bas. Långsiktigt ska stockholmarna tillförsäkras fri tillgång till böcker oavsett medieform.

Stor vikt läggs vid att biblioteket ska fungera som virtuell mötesplats. En av de största utmaningarna som biblioteken ställts inför under senare tid har varit den snabba utvecklingen inom informations- och kommunikationsteknikens område.

Samarbetet mellan skola och stadens bibliotek lyfts fram som en viktig del av skolans arbete med läsutveckling.

Biblioteken ska ha en stark förankring i stadsdelen genom samverkan med fritidsverksamhet, förskola, skola, föreningsliv och näringsliv.

Personer med funktionsnedsättning ska erbjudas särskild leverans- och återlämningservice.

Biblioteken ska utgå från besökarens och användarens unika behov, men också från deras behov som ännu inte upptäckt biblioteken. Exempelvis kan det handla om att betrakta biblioteksmiljön ur ett barns perspektiv, att utgå från synskadades behov när belysning planeras och att utgå från invandrade stockholmarnas kulturarv när nya medier ska köpas in.

Biblioteken ska vara belägna där stockholmarna befinner sig i sin vardag och vara öppna när de har tid att besöka dem. Den som inte kan besöka bibliotek under vardagen ska kunna göra det på kvällar och helger. Bibliotek ska också kunna flytta till köpcentra, marknader och festivaler.

Medborgarna ska uppmuntras att aktivt vara med i utformandet av bibliotekens verksamhet och innehåll.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Biblioteksplanen anger visioner för framtidens bibliotek anpassade till dagens teknik. I takt med att staden växer ökar även behoven av fler bibliotek.

Kulturcentrum i Liljeholmen

Hägersten-Liljeholmen är en av Stockholms snabbast växande stadsdelar. Under samma period som gäller för biblioteksplanen det vill säga 2011-2015, beräknas befolkningen öka från 74 000 personer till 85 500. Många av dem som flyttar till stadsdelen är barnfamiljer. Kultur är viktigt för barns och ungdomars lärande och för att bygga sin egen identitet. Biblioteken är också, som biblioteksplanen anger, ofta barnens första möte med berättande och läslust utanför hemmets väggar.

Vid Liljeholmstorget växer ett nytt centrum fram. Liljeholmsområdet utpekas i översiktsplanen som ett av Stockholms stadsutvecklingsområden. Här kommer nya bostäder och arbetsplatser att byggas för drygt 8 000 boende och nästan lika många arbetande. En av Stockholms stora trafikknutpunkter finns vid Liljeholmstorget i form av tunnelbana, tvärbana och bussterminal. Stadsdelen kommer i framtiden att präglas av en tät stadsstruktur med bostäder, verksamheter, lokaler och butiker. I biblioteksplanen lyfts biblioteken fram som bidragande till en tryggare stadsmiljö genom sin närvaro i stadsdelarna och sin funktion som mötesplats för olika åldrar, kulturer och intressen. Förvaltningen ser därför gärna att ett kulturcentrum med bibliotek inrättas i Liljeholmen.

I en opinionsundersökning som genomfördes inom Vision Söderort 2030 i november 2009, uppgav 61-75 % att kulturliv och bibliotek var viktiga områden att utveckla. I medborgardialoger som också genomförts inom Vision Söderort 2030 har spontana kommentarer lyfts fram med önskemål om fler bibliotek, att det ska finnas fler personal på dessa samt att det lokala kulturlivet ska bejaktas. I en sammanställning av kommentarer riktade mot specifika områden har flera personer även uttryckt önskemål om ett bibliotek i Liljeholmen.

Farfar – barnbarn bibliotek

I biblioteksplanen står att lokala profiler för biblioteken ska utvecklas i dialog med lokalsamhälle och boende. I Axelsberg planeras för ett nytt ”farfar - barnbarn bibliotek” som ska fungera som en mötesplats mellan generationer med inriktning mot de grupper som är minst rörliga över staden, det vill säga äldre besökare och mindre barn. Tanken är att biblioteket ska drivas i projektform under två år i samverkan mellan fastighetsägaren Micasa, stadsdelsförvaltningen och kulturförvaltningen. Micasa finansierar hyran, kulturförvaltningen ansvarar för

bibliotekarie, medier, utrustning, möbler, drift och skötsel. Rekrytering pågår av volontärer som är intresserade av att delta i verksamheten.

I takt med utvecklingen

I biblioteksplanen betonas vikten av att man följer med den tekniska utvecklingen så att den integreras i biblioteksverksamheten. Ny teknik kan också vara vägar att nå barn och ungdomar för att förmedla intresse för litteratur, läsning och kultur.

Att bibliotekens öppettider anpassas till människors vardag är positivt. Bibliotek som är öppna på kvällar och helger underlättar för fler att kunna besöka dem.

Förvaltningen ser positivt på att biblioteken samutnyttjas mer genom att fungera som mötesplatser för flera aktörer. Förvaltningen delar uppfattningen att biblioteken ska ha en stark förankring i stadsdelen genom samverkan med fritidsverksamhet, förskola, skola, föreningsliv och näringsliv.

Bilagor

1. Remisshandlingar innehållande remissmissiv, protokollsutdrag från kulturnämnden, tjänstutlåtande från kulturförvaltningen och förslag till biblioteksplan 2011-2015